

УДК 027.7:001.811:[004.8+001.32] (477)
DOI 10.32461/2409-9805.1.2026.356333

Цитування:

Думанський Н. О. Інформаційне обслуговування користувачів бібліотек України з пошуку та аналізу наукових публікацій. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2026. № 1. С. 46–51.

Dumanskyi N. (2026). Information Services for Users of Ukrainian Libraries in the Search and Analysis of Scientific Publications. *Library Science. Record Studies. Informology*, 1, 46–51 [in Ukrainian].

Думанський Нестор Остапович,
аспірант Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв,
старший викладач кафедри соціальних
комунікацій та інформаційної діяльності
Національного університету
«Львівська політехніка»
<https://orcid.org/0000-0001-6908-2751>
dis5122.ndumanski@dakkkim.edu.ua

ІНФОРМАЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ З ПОШУКУ ТА АНАЛІЗУ НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ

Метою статті є огляд сучасної парадигми інформаційного обслуговування в бібліотеках України, що базується на використанні інтелектуальних систем аналізу даних, наукометричних інструментів та підтримці повного циклу наукового дослідження – від планування до поширення результатів у відкритому доступі. **Методологія дослідження** базується на аналізі публікацій останнього десятиліття, що охоплюють трансформаційні процеси в бібліотечній сфері, а також на вивченні звітів міжнародних організацій (зокрема «Pulse of the Library 2025») щодо впровадження штучного інтелекту. У роботі розглянуто інструментарій провідних наукометричних платформ та спеціалізованого програмного забезпечення для візуалізації структури наукових знань. Також проаналізовано методичні підходи до інформаційної грамотності на основі Framework від ACRL. **Наукова новизна** полягає у переосмисленні ролі бібліотек України як активних інтелектуальних партнерів, а не просто посередників у доступі до інформації. У роботі визначено та класифіковано прикладні напрями використання штучного інтелекту в бібліотечних сервісах для автоматизованого синтезу знань та перевірки академічної доброчесності. Розглянуто стратегічну роль концепції інформаційного консультанта у реалізації принципів відкритої науки та впровадженні стандартів FAIR для управління дослідницькими даними. **Висновок.** Інформаційне обслуговування в бібліотеках перебуває на етапі фундаментальної трансформації, де установа перетворюється на аналітичний хаб. Для успішного розвитку рекомендовано інвестувати в ШІ-грамотність персоналу, розбудовувати екосистему відкритої науки через інституційні репозитарії та інтегрувати просунуті інструменти візуалізації даних у повсякденну практику. Майбутнє бібліотек залежить від ефективного поєднання людської експертизи з потужністю штучного інтелекту.

Ключові слова: інформаційне обслуговування, бібліотека, штучний інтелект, відкрита наука, інституційні репозитарії, візуалізація наукових мереж.

Dumanskyi Nestor,
Postgraduate Student, National Academy of Culture and Arts Management,
Information, Library and Archival Affairs, Senior Teacher of the Social Communication
and Information Activities Department, Lviv Polytechnic National University

INFORMATION SERVICES FOR USERS OF UKRAINIAN LIBRARIES IN THE SEARCH AND ANALYSIS OF SCIENTIFIC PUBLICATIONS

The purpose of this article is to review the current paradigm of information services in Ukrainian libraries, which is based on the use of intelligent data analysis systems, scientometric tools, and support for the full cycle of scientific research – from planning to the dissemination of results in open access. **The research methodology** is based on an analysis of publications from the last decade covering transformational processes in the library sector, as well as on a study of reports by international organisations (in particular, Pulse of the Library 2025) on the implementation of artificial intelligence. The paper examines the tools of leading

scientometric platforms and specialised software for visualising the structure of scientific knowledge. It also analyses methodological approaches to information literacy based on the ACRL Framework. **The scientific novelty** lies in rethinking the role of libraries in Ukraine as active intellectual partners, rather than simply intermediaries in accessing information. The paper identifies and classifies applied areas of artificial intelligence use in library services for automated knowledge synthesis and academic integrity verification. The strategic role of the information consultant concept in the implementation of open science principles and the introduction of FAIR standards for research data management is considered. **Conclusion.** Information services in libraries are undergoing a fundamental transformation, with institutions becoming analytical hubs. For successful development, it is recommended to invest in AI literacy of staff, develop an open science ecosystem through institutional repositories, and integrate advanced data visualisation tools into everyday practice. The future of libraries depends on the effective combination of human expertise with the power of artificial intelligence.

Keywords: *information services, library, artificial intelligence, open science, institutional repositories, visualisation of scientific networks.*

Актуальність теми дослідження зумовлена трансформацією бібліотек України від традиційних книгосховищ до динамічних екосистем, інтегрованих у життєвий цикл науки. В умовах інформаційного перевантаження, розвитку відкритої науки та технологій штучного інтелекту (ШІ) дослідники потребують не просто доступу до текстів, а комплексної аналітичної підтримки від інтелектуального пошуку джерел до візуалізації наукових мереж та оцінки публікаційного впливу.

Для України це питання особливо актуальне в контексті необхідності інтеграції вітчизняної науки до міжнародних баз даних та забезпечення видимості українських досліджень.

Аналіз досліджень і публікацій. Для здійснення цього дослідження був проведений аналіз публікацій, що охоплюють трансформаційні процеси в бібліотечній сфері протягом останнього десятиліття [1]. Дослідження базується на вивченні концептуальних змін у моделях наукової комунікації, де бібліотека перетворюється з пасивного сховища документів на активного учасника життєвого циклу наукового дослідження [2; 3].

Особлива увага була приділена звітам міжнародних організацій та аналітичним оглядам, зокрема «Pulse of the Library 2025» [4], які фіксують глобальний тренд на впровадження штучного інтелекту для персоналізації бібліотечних послуг та автоматизації пошукових алгоритмів [5; 6]. Аналіз праць сучасних фахівців дозволив виділити перехід від традиційної роботи фондами бібліотеки до обслуговування наукових дослідників, що включає комплексний бібліометричний супровід [7].

У межах аналізу публікацій було розглянуто інструментарій провідних наукометричних платформ, таких як Scopus та Web of Science [8], а також можливості спеціалізованого програмного забезпечення (VOSviewer та Bibliometrix) [9] для візуалізації структури наукових знань та візуалізації дослідницьких мереж. Важливе місце в огляді літератури посідають розробки, присвячені

принципам відкритої науки [10; 11] та управлінню дослідницькими даними [12]. Авторами досліджено вплив інституційних репозитаріїв на підвищення видимості української науки та впровадження стандартів FAIR для забезпечення якості та доступності цифрових даних [13].

Також проаналізовано методичні підходи до інформаційної грамотності, зокрема Framework для вищої освіти від ACRL [14], що став основою для розробки сучасних стратегій навчання користувачів у середовищі бібліотек. Огляд джерел підтверджує, що сучасне інформаційне обслуговування вимагає інтеграції технологічних інновацій із глибокою експертизою в галузі наукометрії та академічної доброчесності.

Метою статті є огляд сучасної парадигми інформаційного обслуговування в бібліотеках України, що базується на використанні інтелектуальних систем аналізу даних, наукометричних інструментів та підтримці повного циклу наукового дослідження – від планування до поширення результатів у відкритому доступі.

Виклад основного матеріалу. Історично бібліотеки виконували роль посередників у доступі до знань через каталогізацію, класифікацію та організацію фізичних фондів. Проте цифрова революція та перехід до електронних ресурсів зробили традиційні методи обслуговування «невидимими» для науковців, які все частіше віддають перевагу зручності та оперативності пошукових систем у мережі Інтернет [1]. Це створило серйозний виклик для бібліотечних установ, які опинилися перед загрозою витіснення з позиції головного джерела інформації. Відповіддю на цей виклик стало розширення спектру послуг у сферах бібліометрії, управління дослідницькими даними та підтримки публікаційної діяльності [2].

Сучасна бібліотека починає діяти як активний партнер наукового дослідника, забезпечуючи планування пошуку, підбір журналів та аналіз цитування. Перехід до такої моделі вимагає від

персоналу нових компетенцій у сферах авторського права, відкритого доступу та аналітики великих даних [3].

Одним із чинників трансформації бібліотек стала масштабна інтеграція штучного інтелекту в бібліотечно-інформаційні процеси. Це не просто автоматизація рутинних операцій, а зміна парадигми взаємодії з даними, де бібліотека перетворюється на інтелектуального партнера дослідника [5].

За даними «Pulse of the Library 2025», рівень імплементації ШІ в бібліотеках зріс до 67% [4]. Основним напрямом є забезпечення академічної доброчесності через системи на кшталт AURA, яка здійснює понад 40 автоматизованих перевірок на достовірність даних та плагіат [6].

Розвиток інтелектуальних систем аналізу даних створив підґрунтя для нового етапу в наукових комунікаціях – поглибленого наукометричного аналізу та використання інструментів візуалізації наукових публікацій.

Бібліометрія та наукометрія стали невід'ємною частиною бібліотечно-інформаційного обслуговування, надаючи кількісну основу для оцінки наукового впливу та стратегічного планування досліджень. Сучасні бібліотеки пропонують науковцям глибокий аналіз публікаційної активності, цитованості та структури колаборацій [7].

Ефективна система обслуговування, спрямована на пошук та аналіз наукових праць, ґрунтується на синергії Scopus (охоплення 50+ млн записів), Web of Science (авторитетність через IF) та Google Scholar (цитовання в нетрадиційних джерелах) [8]. Для більш точного порівняльного аналізу бібліотечні фахівці використовують нормалізовані індикатори FWCI (Field-Weighted Citation Impact – показник, який дає змогу зіставити цитованість конкретної статті із середнім значенням у відповідній галузі знань, враховуючи рік видання та тип документа) та CNCI (Category Normalized Citation Impact, який слугує інструментом для оцінювання ефективності наукової діяльності на рівні окремих категорій) [7].

Крім традиційних бібліометричних параметрів, у сучасній практиці дедалі більшого значення набувають альтметрики. Вони дозволяють відстежувати «нетрадиційний» вплив наукових праць, фіксуючи їх згадки у соціальних медіа, новинних ресурсах, фахових блогах та офіційних політичних документах, що забезпечує комплексне розуміння резонансу дослідження у суспільстві [13].

Для практичної реалізації такого аналізу та візуалізації отриманих даних сучасні фахівці використовують спеціалізоване програмне забезпечення [15]. Серед безкоштовних інструментів

особливе місце посідає VOSviewer – потужне програмне забезпечення, призначене для побудови та візуалізації складних бібліометричних мереж [16]. Завдяки підтримці даних із таких систем, як Scopus, WoS, Dimensions, Lens та OpenAlex, цей інструмент дозволяє створювати детальні карти співавторства, спільної появи ключових слів та цитування [17].

Вагомим доповненням до аналітичного інструментарію є пакет Bibliometrix. Наявність дружнього вебінтерфейсу робить це програмне забезпечення доступним навіть для користувачів без спеціальних навичок програмування, забезпечуючи водночас можливості для персональних налаштувань та статистичного аналізу даних. [10]

У контексті стратегічного аналізу та масштабного бенчмаркінгу установ бібліотеки звертаються до комерційних платформ, таких як SciVal та InCites. Ці ресурси дають змогу не лише виявляти актуальні наукові тренди, а й шукати потенційних партнерів для міжнародних колаборацій. Для відстеження еволюції наукових ідей у часі та ідентифікації публікаційних джерел ефективно використовується інструмент CitNetExplorer, який спеціалізується на візуалізації та аналізі мереж цитування в історичній ретроспективі [15].

Інституційні репозитарії є ключовим інструментом відкритої науки, що перетворює локальні розробки на частину глобального наукового простору. Вони забезпечують безкоштовний доступ до результатів досліджень, виконуючи наступні завдання. Підвищення видимості та цитованості, оскільки праці у відкритому доступі отримують на 10–30% більше посилань, ніж «закриті» публікації [9]. Збереження інтелектуального капіталу, яке дозволяє акумулювати статті, дисертації та звіти в єдиному цифровому архіві для демонстрації потенціалу установи [11]. Вільний доступ до звітів і тез запобігає дублюванню наукових праць, а відповідно, оптимізує ресурси [18].

Реалізація політики відкритої науки неминуче стикається з юридичними викликами, зокрема специфікою ліцензійних угод із комерційними видавництвами, що часто містять численні юридичні обмеження. У цьому контексті бібліотеки перебирають на себе роль експертних консультантів, допомагаючи авторам орієнтуватися в тонкощах самоархівування. Зокрема, фахівці допомагають чітко визначити, яку саме версію статті (препринт чи постпринт) дозволено розміщувати у відкритих репозитаріях, а також роз'яснюють умови та терміни дії обмежень, встановлених видавцями.

Важливою складовою підтримки науковців є допомога у виборі відповідних ліцензій Creative Commons. Бібліотечні консультації дозволяють

дослідникам обрати такий тип ліцензії, що забезпечує оптимальний баланс між захистом авторських прав та можливістю широкого розповсюдження і використання праці у світовому науковому співтоваристві.

Для ефективного розвитку науки публікації та їх метадані мають відповідати принципам FAIR (знаходжуваність, доступність, взаємосумісність, повторне використання). Сучасні бібліотеки супроводжують цей процес на всіх етапах життєвого циклу даних. Допомога у створенні планів управління даними, що є обов'язковою умовою для фінансування, зокрема за програмою Horizon Europe [13]. Консультування щодо структурування файлів та впровадження стандартів метаданих (Dublin Core чи DataCite) [2]. Сприяння у розміщенні результатів у міжнародних репозитаріях (Zenodo, Figshare, Re3data) для їхнього довготривалого збереження [13].

Такі трансформації вимагають підвищення цифрової грамотності науковців, тому бібліотеки впроваджують навчальні програми на основі стандартів, зокрема ACRL Framework [14].

Сучасна стратегія навчання дослідників у бібліотечному просторі базується на кількох аспектах, що визначають якість наукової комунікації. Насамперед, акцент робиться на розумінні авторитетності як сконструйованої та контекстуальної категорії. Це передбачає розвиток у науковців навичок критичного оцінювання надійності джерел залежно від специфіки конкретного дослідницького контексту [19].

Окрему увагу приділено сприйняттю дослідження як безперервного процесу, де кожна отримана відповідь природним чином породжує нові запитання, стимулюючи подальші пошуки. Важливим складником є також усвідомлення науки як глобальної розмови. Це вимагає від дослідника вміння фахово вступати в академічну дискусію, демонструючи етику коректного цитування попередників та аргументованого представлення власних висновків [14].

Впровадження цих компетенцій вимагає від бібліотек використання сучасних педагогічних підходів, орієнтованих на користувача, що дозволяє адаптувати контент та методики обслуговування під специфічні потреби різних категорій користувачів від студентів та аспірантів до досвідчених професорів. Одним із найбільш ефективних форматів такої взаємодії є індивідуальні консультації, під час яких предметний бібліотекар проводить персоналізовані сесії для вирішення вузькоспеціалізованих дослідницьких проблем конкретного вченого. [20]

Паралельно, розвивається модель інформаційного консультанта, що передбачає інтеграцію

бібліотечних модулів в освітні та дослідницькі проекти університетів. Через систему онлайн-курсів та довідників забезпечується самостійне опанування науковцями бібліографічних менеджерів (Mendeley, Zotero) та інструментів наукометричного аналізу [12].

Аналіз діяльності провідних вітчизняних та закордонних інституцій дозволяє виділити найбільш ефективні моделі сучасного інформаційного обслуговування. Показовим є досвід Бібліотеки Делфтського технічного університету (TU Delft, Нідерланди), яка впровадила систему дослідницької аналітики, що базується на трьох стратегічних підходах: «зроби сам» (надання інструкцій та інструментарію для самостійної роботи), «зробимо разом» (спільна візуалізація наукової експертизи бібліотекарями та вченими за допомогою VOSviewer) та «зробимо для тебе» (підготовка складних аналітичних звітів для стратегічного управління університетом) [15].

В українському контексті основну роль відіграє Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (НБУВ). Вона забезпечує підтримку науковців через розгалужену систему репозитаріїв та наукометричних сервісів. Зокрема, архів eVerLib відкриває доступ до понад 50 мільйонів записів [21]. Важливим інструментом для глибокого аналізу вітчизняного наукового контенту залишається спеціалізована реферативна база даних «Україніка наукова», яка слугує основою для моніторингу досягнень українських вчених.

Ще одним прикладом сучасної сервісної моделі на університетському рівні є діяльність Бібліотеки КПІ ім. Ігоря Сікорського. Центр інформаційної підтримки освіти та досліджень, що функціонує при бібліотеці, супроводжує науковця на всіх етапах публікаційного циклу. Фахівці допомагають із вибором авторитетних видань та консультують щодо стратегій просування результатів досліджень через профілі ORCID, ResearchGate [13].

Незважаючи на значний технологічний прогрес, існують суттєві перешкоди, що уповільнюють розвиток аналітичних сервісів у бібліотеках. Зростання цін на передплату комерційних баз даних (Scopus, WoS) та професійного аналітичного програмного забезпечення створює навантаження на бюджети бібліотек. Це часто змушує інституції переходити від моделі «володіння» контентом до моделі «забезпечення доступу» через міжбібліотечні абонементи та сервіси доставки документів.

Наукова новизна дослідження полягає у переосмисленні ролі бібліотек України в умовах цифрової трансформації. У визначенні та класифікації прикладних напрямів використання штучного інтелекту в бібліотечних сервісах. Інтеграція

систем на базі ШІ дозволяє трансформувати довідково-бібліографічне обслуговування у деталізовану аналітичну підтримку.

Описано методологічне поєднання класичних методів бібліотечної роботи з новим наукометричним інструментарієм. Зокрема, використання спеціалізованого програмного забезпечення для структурування наукових знань, що дозволяє візуалізувати дослідницькі тренди та аналізувати вплив вчених.

У роботі представлено концепцію інформаційного консультанта у контексті реалізації принципів відкритої науки та управління дослідницькими даними. Саме через впровадження стандартів FAIR та розвиток інституційних репозитаріїв бібліотеки забезпечують якісну інтеграцію українського наукового контенту до світового інформаційного простору, підвищуючи його видимість та цитованість.

Висновки. Інформаційне обслуговування в бібліотеках України проходить етап фундаментальної трансформації, перетворюючись із посередницької моделі на модель інтелектуального

партнерства та аналітичної експертизи. Для зміцнення позицій установ у науковій екосистемі стратегічно необхідним є:

- інвестування в ШІ-грамотність персоналу та опанування методів роботи з великими даними для збереження релевантності сервісів;

- розбудова інфраструктури відкритої науки шляхом впровадження інституційних мандатів на депонування праць та дотримання стандартів FAIR;

- інтеграція аналітичного інструментарію (VOSviewer, Bibliometrix) для надання якісної візуалізації дослідницьких трендів;

- стимулювання міжінституційної колаборації та спільного використання ресурсів для ефективного подолання технологічних і бюджетних бар'єрів.

Майбутнє бібліотек визначатиметься їхньою здатністю до синергії людської експертизи та штучного інтелекту, що дозволить їм стати незамінними аналітичними вузлами у глобальній мережі наукових знань.

Список використаних джерел

1. Corral, S., Kennan, M. A., & Afzal, W. Bibliometrics and Research Data Management Services: Emerging trends in Library support for research. *Library Trends*. Vol. 61(3). 2013. P. 636–674. <https://doi.org/10.1353/lib.2013.0005>
2. Pike C. Barrantes B.S.L. Libraries as research enablers: A content analysis of research excellence framework environment statements. *The Journal of Academic Librarianship*. Vol. 51(3). 2025. P. 95–107. <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2025.103039>
3. Si L. Zeng Y. Guo S. Zhuang X. Investigation and analysis of research support services in academic libraries. *The Electronic Library*. Vol. 37(2). 2019. P. 281–301. <https://doi.org/10.1108/el-06-2018-0125>
4. Clarivate Pulse of the Library Report Reveals Link Between AI Literacy, AI Implementation and Confidence. *Clarivate*. 2025. <https://clarivate.com/news/pulse-of-the-library-report-reveals-link-between-ai-literacy-ai-implementation-and-confidence/> (дата звернення: 10.12.2025).
5. Sousa F. Libraries and AI: building trusted partnerships for open research. *Frontiersin*. URL: <https://www.frontiersin.org/news/2025/09/24/libraries-and-ai-building-trusted-partnerships-for-open-research> (дата звернення: 10.12.2025).
6. Gretchen G. Digital Transformation: How Libraries Are Implementing AI in 2025. *LibLime*. URL: <https://liblime.com/2025/11/13/digital-transformation-how-libraries-are-implementing-ai-in-2025/> (дата звернення: 10.12.2025).
7. Research Impact & Bibliometrics Analysis Service. *Suna Kıraç Library - Koç University*. URL: <https://library.ku.edu.tr/en/research-instructions/research-support/research-impact-and-bibliometrics-analysis-support/> (дата звернення: 10.12.2025).
8. Бібліотека ТОВ «Харківський Університет» – Наукометричні бази даних : вебсайт. URL: <https://library.hepu.edu.ua/koristuvacham/naukovcjam/naukometrichni-bazi-danikh/> (дата звернення: 10.12.2025).
9. Arruda H., Silva E.R., Lessa M., Proença D.Jr., Bartholo R. VOSviewer and Bibliometrix. *J Med Libr Assoc*. Vol. 110(3). 2022. P. 392–395. <https://doi.org/10.5195/jmla.2022.1434>
10. Velmurugan C., Ramasamy G. Open Access and Institutional Repositories with special reference to Free Institutional Repository Software for Digital Libraries. *National Conference on Information Management in the Knowledge Era organised by DRBCCC Hindu College*. 2014. P. 282–289. https://www.researchgate.net/publication/283726660_Open_Access_and_Institutional_Repositories_with_special_reference_to_Free_Institutional_Repository_Software_for_Digital_Libraries (дата звернення: 10.12.2025).
11. Dawson P.H., Yang S.Q. Institutional Repositories, Open Access and Copyright. *e-Lis Repository*. URL: http://eprints.rclis.org/32654/1/IRpaper_postprint_pdf.pdf (дата звернення: 10.12.2025).
12. Instructional services: Information literacy & research skills – Simon Fraser University : вебсайт. URL: <https://www.lib.sfu.ca/about/overview/services-you/instructional-services> (дата звернення: 10.12.2025).
13. Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка : вебсайт. URL: <https://www.library.kpi.ua/> (дата звернення: 10.12.2025).
14. Information Literacy: Concepts and teaching Strategies – Teaching and Learning Resource Center : вебсайт. URL: <https://teaching.resources.osu.edu/teaching-topics/information-literacy-concepts> (дата звернення: 10.12.2025).
15. Analysis – TU Delft : вебсайт. URL: <https://www.tudelft.nl/library/actuele-themas/research-analytics/analysis> (дата звернення: 10.12.2025).

16. VOSviewer – Visualizing scientific landscapes : вебсайт. URL: <https://www.vosviewer.com/> (дата звернення: 10.12.2025).
17. Mondal H. A technical note on bibliometric analysis by Biblioshiny and VOSViewer. *Indian Journal of Radiology and Imaging*. 2025. <https://doi.org/10.1055/s-0045-1810060>.
18. Anderson B. Open access and institutional repositories. *Behavioral & Social Sciences Librarian*. Vol. 23(1). 2004. P. 97–101. https://doi.org/10.1300/j103v23n01_05
19. Information Literacy Framework – University of the Sunshine Coast : вебсайт. URL: <https://www.unisc.edu.au/library/about-the-library/information-literacy-framework> (дата звернення: 10.12.2025).
20. Information Literacy Strategies – Cornell College : вебсайт. URL: <https://www.cornellcollege.edu/library/faculty/information-literacy/strategies.shtml> (дата звернення: 10.12.2025).
21. Про репозитарій Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (НБУВ) eVerLib : вебсайт. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/EIR/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=AUTHOR&P21DBN=ENBUV> (дата звернення: 10.12.2025).

References

1. Corral, S., Kennan, M. A., & Afzal, W. (2013). Bibliometrics and Research Data Management Services: Emerging trends in Library support for research. *Library Trends*, 61(3), 636–674. <https://doi.org/10.1353/lib.2013.0005> [in English].
2. Pike, C., & Barrantes, B.S.L. (2025). Libraries as research enablers: A content analysis of research excellence framework environment statements. *The Journal of Academic Librarianship*, 51(3), 95–107. <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2025.103039> [in English].
3. Si, L., Zeng, Y., Guo, S., & Zhuang, X. (2019). Investigation and analysis of research support services in academic libraries. *The Electronic Library*, 37(2), 281–301. <https://doi.org/10.1108/el-06-2018-0125> [in English].
4. Clarivate (2025). Clarivate Pulse of the Library Report Reveals Link Between AI Literacy, AI Implementation and Confidence. <https://clarivate.com/news/pulse-of-the-library-report-reveals-link-between-ai-literacy-ai-implementation-and-confidence/> [in English].
5. Sousa, F. (2025). Libraries and AI: building trusted partnerships for open research. *Frontiers in*. <https://www.frontiersin.org/news/2025/09/24/libraries-and-ai-building-trusted-partnerships-for-open-research> [in English].
6. Gretchen, G. (2025). Digital Transformation: How Libraries Are Implementing AI in 2025. *LibLime*. <https://liblime.com/2025/11/13/digital-transformation-how-libraries-are-implementing-ai-in-2025/> [in English].
7. Suna Kırış Library. (2026). Research Impact & Bibliometrics Analysis Support. *Suna Kırış Library - Koç University*. <https://library.ku.edu.tr/en/research-instructions/research-support/research-impact-and-bibliometrics-analysis-support/> [in English].
8. Library of Kharkiv University LLC – Scientometric databases. (n.d.). <https://library.hepu.edu.ua/koristuvacham/naukovecjам/naukometrichni-bazi-danikh/> [in Ukrainian].
9. Arruda, H., Silva, E.R., Lessa, M., Proença, D.Jr., & Bartholo, R. (2022). VOSviewer and Bibliometrix. *J Med Libr Assoc*, 110(3), 392–395. <https://doi.org/10.5195/jmla.2022.1434> [in English].
10. Chandran, V., & Ramasamy, G. (2014). Open Access and Institutional Repositories with special reference to Free Institutional Repository Software for Digital Libraries. *National Conference on Information Management in the Knowledge Era organised by DRBCCC Hindu College*, 282–289. https://www.researchgate.net/publication/283726660_Open_Access_and_Institutional_Repositories_with_special_reference_to_Free_Institutional_Repository_Software_for_Digital_Libraries [in English].
11. Dawson, P.H., & Yang, S.Q. (2018). Institutional Repositories, Open Access and Copyright. *e-Lis Repository*. http://eprints.rclis.org/32654/1/IRpaper_postprint_pdf.pdf [in English].
12. Instructional services: Information literacy & research skills – Simon Fraser University. (n.d.). <https://www.lib.sfu.ca/about/overview/services-you/instructional-services> [in English].
13. H. I. Denysenko Scientific and Technical Library. (n.d.). <https://www.library.kpi.ua/> [in Ukrainian].
14. Information Literacy: Concepts and teaching Strategies – Teaching and Learning Resource Center. (n.d.). <https://teaching.resources.osu.edu/teaching-topics/information-literacy-concepts> [in English].
15. Analysis – TU Delft. (n.d.). <https://www.tudelft.nl/library/actuele-themas/research-analytics/analysis> [in English].
16. VOSviewer – Visualizing scientific landscapes. (n.d.). <https://www.vosviewer.com/> [in English].
17. Mondal, H. (2025). A technical note on bibliometric analysis by Biblioshiny and VOSViewer. *Indian Journal of Radiology and Imaging*. <https://doi.org/10.1055/s-0045-1810060> [in English].
18. Anderson, B. (2004). Open access and institutional repositories. *Behavioral & Social Sciences Librarian*, 23(1), 97–101. https://doi.org/10.1300/j103v23n01_05 [in English].
19. Information Literacy Framework – University of the Sunshine Coast. (n.d.). <https://www.unisc.edu.au/library/about-the-library/information-literacy-framework> [in English].
20. Information Literacy Strategies – Cornell College. (n.d.). <https://www.cornellcollege.edu/library/faculty/information-literacy/strategies.shtml> [in English].
21. About the repository of the V. I. Vernadsky National Library (NBUV) eVerLib. (n.d.). <https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/EIR/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=AUTHOR&P21DBN=ENBUV> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 07.01.2026
Отримано після доопрацювання 09.02.2026
Прийнято до друку 16.02.2026
Опубліковано 31.03.2026